

Raseduse iseeneslik katkemine II trimestril

Käesoleva infolehe eesmärgiks on anda patsiendile teavet raseduse katkemise olemusest, selle põhjustest, riskiteguritest ja tunnustest.

Raseduse katkemiseks nimetatakse olukorda, mille puhul emakasisene rasedus lõpeb enne 22. rasedusnädalat. Varases järgus on raseduse katkemine väga sage: 8–20% naistel, kes on enda rasedusest teadlikud, tekib raseduse katkemine enne 20. rasedusnädalat. 80%-l juhtudest toimub see esimese 12 nädala jooksul.

Raseduse katkemise põhjused

- lootemuna hakkab arenema, kuid loodet ei arene;
- loode hukkub;
- embrüol on juhuslik geneetiline häire;
- rase põeb kroonilist üldhaigust;
- emakas on müoomisõlmed;
- esineb emaka väärarend.

Kuna raseduse katkemise põhjusi on väga erinevaid, on igal konkreetsel juhul kindlat põhjust raske välja tuua.

Raseduse katkemise riskitegurid

- varasem raseduse katkemine;
- vanus üle 40 aasta;
- suitsetamine;
- alkoholi tarvitamine;
- kõrge palavikuga kulgevad haigused;
- protseduurid raseduse ajal: amniotsentees, koorionbiopsia;
- muu: kemikaalid, infektsioonid, kiiritus, ravimid, aga ka vaimne stress.

Raseduse katkemise tunnused

- veritsus tupest;
- alakõhuvalu;
- raseduse sümptomite (iiveldus, oksendamine, rindade valulikkus) taandumine;
- **peetunud raseduse** korral on loote südametegevus lakanud ja areng lõppenud. Kõhuvalu ega veritsust tupest ei pruugi olla. Ultraheliuuringul saab hinnata, kas loode on elus ja asub emakas.

Raseduse katkemise puhul on alanud lootemuna irdumine emakast, selle väljenduseks on alakõhuvalu ja veritsus või verejooks suguteedest. Raseduse katkemine võib kulgeda ka emakapõletikuga, sel juhul lisandub palavik, võivad esineda külmavärinad ja gripilaadsed sümptomid ning halvalõhnaline voolus tupest.

Raseduse katkestamine

Emakaõõne tühjenemise soodustamiseks ja verejooksu pidurdamiseks manustatakse ravimeid, mis põhjustavad emaka kokkutõmbeid või tehakse emakaõõne kirurgiline puhastus. Mõnikord pole meditsiinilist sekkumist tarvis.

Ravimitest kasutatakse misoprostooli. Misoprostool on enamikule patsientidest hästi talutav, põhjustades üksnes ajutisi kõrvaltoimeid, nagu iiveldust, kõhuvalu, palavikku ja külmavärinaid. Ravimite manustamise järel võib emakas tühjeneda ühe ööpäeva jooksul, kuid see võib kesta ka kauem ja sel juhul võib osutuda vajalikuks kasutada eri ravimite kombinatsioone.

Suurema raseduse puhul võib loote väljutamise protsess olla niisama valulik kui sünnitus. Valu leevendatakse erinevate valuvaigistite abil, häiriva valu puhul tuleb kindlasti informeerida valveõde, et ta saaks valuvaigisteid manustada õigel ajal. Teile antakse häirenupp, mille abil saate õe kutsuda. Tajutavate emaka kokkutõmmete tekkimise järel tuleb igasugusest enesetunde muutusest teavitada valveõde, ka WC-sse tuleb minna koos saatjaga. Loode väljub emakast tupe kaudu. Emakaõõne lõplik tühjenemine võib olla aeganõudev.

Mõnikord tekib vajadus emakaõõs kirurgiliselt puhastada: mida suurem on rasedus, seda suurem on emakaõõne kirurgilise puhastuse vajaduse tõenäosus. Vereeritus tupest on vahetult pärast loote väljumist suurem, kui tavapärase menstruatsiooni ajal. Veritsus väheneb järgmistel päevadel. Harva on verekaotus nii suur, et tuleb teha vereülekanne.

II trimestris raseduse katkemise järel võib tekkida rindadesse piim ning see avaldub rinnanäärmete turse ja valulikkusena. Valu puhul tuleb kasutada valuvaigisteid ja asetada rindadele külm. Soovitav on kasutada toetavat rinnahoidjat. Väga täitunud ja valulikust rinnast võib pisut piima välja lüpsta, kuid rinna tühjendamisest tuleb hoiduda! Vajaduse korral antakse Teile ühekordse annusena piima teket pärssivat ravimit (kabergoliin). Olukord laheneb ise umbes nädala jooksul. Kui rindade valulikkus ei möödu või rinda tekib valulik moodustis (sõlm), millega kaasneb palavik, tuleb konsulteerida naistearstiga.

Mida meeles pidada?

- Vereeritus tupest võib kesta kuni 5 nädalat (s.o järgmise menstruatsioonini).
- Kontroll günekoloogi juures toimub 2–4 nädala pärast.
- Suguelu ilma kondoomita, tupetampoonide kasutamine, ujumine ja vann pole lubatud 3 nädala jooksul pärast raseduse katkemist.
- Soovi korral võib sobiva rasestumisvastase vahendi kasutamist alustada kohe, lisainfot selle kohta annab naistearst.
- Kui pärast raseduse katkemist tekib palavik üle 38 °C, tugev kõhuvalu või verejooks, tuleb pöörduda naistekliiniku erakorralisse vastuvõttu Ravi tn 18, Tallinn. Tüsistuste tekkimisel manustatakse vajaduse korral antibiootikume või verejooksu vähendavaid ravimeid, võidakse teha emakaõõne kirurgiline puhastus ning võite vajada ka haiglaravi.
- Raseduse katkemine on emotsionaalselt raske igale naisele, seetõttu on haiglas olles võimalik kohtuda raseduskriisi nõustajaga.
- Reesusnegatiivsetele patsientidele manustatakse raseduse katkemise järel Rhesonativi, et järgmiste raseduste ajal ära hoida reesuskonflikti.
- Ühel korral raseduse katkestamine ilma tüsistusteta tulevaste raseduste väljavaateid ei halvenda.

ITK772

Kinnitatud AS ITK ravikvaliteedi komisjoni 09.03.2022. a otsusega (protokoll nr 4-22)